

Procés de Participació
Urbanització espai públic Aiguablava-Portlligat
Pla de Barris de Trinitat Nova

Ajuntament
de Barcelona

16 de gener 2017

Introducció.

En el marc del Pla de Barris de Trinitat Nova, l'Ajuntament de Barcelona recull en el document la necessitat d'executar la millora de l'espai públic del barri. En aquest sentit, una demanda històrica per part d'entitats i veïnat és la re-urbanització de l'espai públic fora de l'àmbit de remodelació. La tipologia d'espai lliure es caracteritza per ser espai públic situat entre els blocs d'edificis residencials. La reivindicació veïnal orienta la urgència a l'àmbit entre els carrers Aiguablava i Portlligat, projecte que queda recollit en el Pla de Barris de Trinitat Nova, amb el compromís d'executar aquesta obra dins del període 2016-2020.

L'àmbit Aiguablava – Portlligat es caracteritza pel seu aïllament respecte de la resta del barri. L'orografia de la zona provoca uns desnivells topogràfics que dificulten l'accessibilitat sense barreres arquitectòniques, provocant així l'aparició d'escales i murs en gran part dels seus recorreguts. D'altra banda, les infraestructures viàries i de les línies de metro fracturen la zona i condicionen les intervencions. Es fa necessari, doncs, dur a terme un projecte que resolgui la connectivitat d'aquest àmbit amb la resta del barri, i que faciliti l'accessibilitat i els itineraris a peu, evitant l'existència de barreres arquitectòniques.

En aquest context, el Pla de Barris ha optat per engegar un procés participatiu per abordar el projecte de re-urbanització de l'espai públic entre Aiguablava i Portlligat, amb la finalitat de consensuar els principals objectius que hauria d'abordar el projecte, així com identificar els aspectes que caldria millorar i els que caldria evitar o tenir en compte. D'aquesta manera es pretén donar resposta a les inquietuds veïnals en aquest àmbit i traslladar les aportacions als equips tècnics professionals per tal que puguin abordar el projecte.

El procés de debat i les principals fites participatives.

El procés participatiu que s'ha plantejat és obert al conjunt del veïnat del barri i especialment adreçat als residents de l'àmbit en qüestió. Vetllarà per recollir la diversitat i pluralitat de persones. Aquest procés suposa també la introducció de les metodologies participatives en la planificació i gestió urbanística del Pla de Barris de Trinitat Nova, impulsant els mecanismes d'aprofundiment democràtic, tot donant resposta a la demanda ciutadana de participar activament en les institucions.

El procés participatiu que s'està duent a terme compta amb els següents espais de participació:

- Validació de l'esquema metodològic del procés i del calendari del projecte amb el Grup Impulsor del Pla de Barris de Trinitat Nova (28 de novembre 2016). Aquest grup validarà les diverses fases del projecte i farà el seguiment del mateix.
- Sessió participativa (16 de gener 2017). Aquesta sessió pretén exposar els primers dibuixos de proposta per treballar sobre aquesta primera base. Els principals temes a treballar són l'accessibilitat, la mobilitat i l'aparcament, els usos presents i futurs i el mobiliari urbà. Aquesta sessió iniciarà el debat i la recollida de propostes en relació a aquests temes i tots aquells que puguin aparèixer i siguin interès dels veïns i veïnes.
- Acció participativa a l'espai públic (finals gener 2017), que permetrà conèixer i compartir de manera directa les necessitats de l'àmbit i la seva relació amb l'entorn. El punt de partida seran els plànols de proposta i les aportacions de la sessió anterior.
- Activitat puntual a l'espai públic per fer la devolució de resultats (febrer 2017).
- Redacció del document d'aspectes a incorporar o tenir en compte en el projecte executiu de reurbanització de l'àmbit (febrer 2017).

Primera sessió participativa.

Dades bàsiques

Data, hora i lloc: 16 de gener 2017, de 19h a 21h, a l'Ateneu de Nou Barris.

Convocatòria: la convocatòria de la sessió participativa es va realitzar mitjançant un correu electrònic específic a les entitats que conformen el Grup Impulsor, a més d'aquelles entitats i persones que van assistir a la sessió participativa per la definició del Pla de Barris de Trinitat Nova. També es va fer difusió mitjançant les xarxes socials municipals i mitjançant cartells informatius repartits per l'àmbit concret del projecte.

Participants: la sessió participativa va comptar amb la participació de trenta tres assistents, entre entitats del barri i veïnat de l'àmbit. Tot i així, en el moment de realitzar els grups de treball només es varen inscriure 21 persones.

Metodologia

La sessió es va planificar amb dos moments diferenciats. Una primera part en plenari, informativa i de contextualització, i una segona part de dinàmica participativa, on els assistents es van dividir en 3 grups. Abans d'iniciar la jornada es va realitzar una presentació per part del Conseller Tècnic Carlos Izquierdo, per tal de donar la benvinguda i introduir el procés.

Durant la primera part informativa, la Cap de projectes del Pla de Barris de Trinitat Nova, Mireia Valls, va fer una presentació projectada amb l'objectiu de contextualitzar el projecte, des de la seva definició fins al moment actual. A continuació va explicar les primeres propostes de l'avantprojecte, les quals es referien a l'accessibilitat, a la mobilitat i l'aparcament, als usos, a la pavimentació i el mobiliari urbà proposat. Finalment, Xavier Moreno, tècnic de participació d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona, va exposar la dinàmica de treball i es van definir els grups.

Pel que fa a la dinàmica participativa, es van crear tres grups de treball, els quals es van ubicar en espais diferenciats i van estar conduïts per dues persones de l'Ajuntament de Barcelona. Tots els grups van treballar els mateixos temes i amb la mateixa dinàmica. La dinàmica consistia en identificar sobre 2 plànols els aspectes a tenir en compte sobre les temàtiques exposades: accessibilitat, mobilitat, usos, pavimentació i mobiliari urbà. Es va repartir un guió orientatiu a cada grup. Aquest guió de treball consistia en una relació de preguntes que sintetitzaven els elements més importants del debat sobre el projecte de re-urbanització, i sobre les quals els participants havien de reflexionar i proposar-ne una resposta. Les preguntes de la sessió van ser:

Sobre mobilitat i accessibilitat:

- Com millorem l'accessibilitat a l'àmbit entre els carrers de Portlligat i d'Aiguablava?
- Com eliminaries les barreres arquitectòniques dins l'àmbit?
- Com millorem l'accés des del carrer Aiguablava i el metro? On seria el millor lloc si hi poséssim un ascensor?
- Com podem millorar la mobilitat dels carrers de l'entorn? Quines millores s'hi poden fer?
- Quines problemàtiques d'accés a les finques hi ha?
- Què podem fer per endreçar els itineraris que van en sentit longitudinal i transversal dins l'àmbit?
- Com caldria situar les places d'aparcament? Què es podria millorar en aquest aspecte?

Sobre usos, pavimentació i mobiliari urbà:

- Quin ús es fa actualment a l'espai públic d'aquest àmbit?
- Què fan i quins espais utilitzen els diversos col·lectius; infants, joves, adults, gent gran...
- Quins usos futurs volem per a l'espai públic?
- Com millorem la dotació de verd de l'àmbit? Cal substituir la vegetació existent?
- Quines zones estan mal il·luminades?
- Tenim prou mobiliari urbà? Caldrien més bancs per descansar?

Resultats

A continuació es recullen els resultats de la sessió temàtica participativa.

En primer lloc, es presenta un resum executiu dels principals resultats de la sessió. El seu contingut s'ha ordenat segons les temàtiques de treball: accessibilitat, mobilitat, usos, pavimentació i mobiliari urbà.

A continuació, es presenten les aportacions detallades dels grups de treball. El seu contingut s'ha ordenat també seguint les temàtiques del guió de treball. També es recull una imatge del plànol treballat durant el desenvolupament de cada un dels grups.

En cap dels dos casos s'han d'entendre els elements recollits al document com elements de consens entre els seus participants, sinó com un recull d'aquells temes que es van considerar més rellevants o significatius. En aquest sentit, es poden trobar recollides idees contradictòries o incompatibles. Finalment, destacar que s'ha optat per agrupar aquelles consideracions o propostes de contingut idèntic o molt similar.

RESUM EXECUTIU

Accessibilitat

- Millorar l'accessibilitat interior col·locant rampes accessibles i alliberar els accessos de l'eix central per a vehicles de serveis i urgències.
- Col·locar un ascensor que acompanyi el nucli d'escaleres de la sortida de metro del carrer Aiguablava.
- Facilitar l'accés a les finques evitant les barreres arquitectòniques i revisar les soleres dels blocs d'habitatges.
- Potenciar un eix central que permeti l'accés de vehicles de serveis i un itinerari per a vianants continu.

Mobilitat

- Reordenar algunes bosses d'aparcament i convertir algunes places en zona verda per donar prioritat d'aparcament veïnat de la zona.
- Intervenir als carrers perimetrals per facilitar per potenciar la mobilitat dels vianants versús la mobilitat rodada.

Usos presents i futurs

- Tenir en compte que l'espai central de l'àmbit és molt utilitzat però que al mateix temps genera conflictes quan l'ús es dona en horari nocturn.
- Preveure usos per a infants i gent gran, que inclogui parcs de jocs, parcs de gimnàstica sènior, petanques i una pèrgola coberta per improvisar festes infantils i trobades veïnals.

Zones verdes i mobiliari urbà

- Augmentar el manteniment dels parterres i posar senyalització demanant respecte, així com tenir en compte el futur d'aquells jardins autogestionats actualment.
- Substituir els arbres que rebenten el paviment i augmentar la periodicitat de poda dels arbres, així com plantar espècies noves que generin una combinació de fulla caduca amb fulla perenne.
- Situar una font i augmentar els bancs a l'espai públic, procurant que aquests no siguin una via de conflicte a les nits.
- Augmentar i millorar el tipus d'il·luminació de tota la zona i procurar que no sigui tan tènue

RESULTATS DELS GRUPS

Com milloraries l'accessibilitat a l'espai públic entre els carrers Portlligat i Aiguablava, tenint en compte les barreres arquitectòniques existents? Com milloraries l'accés a aquest àmbit des de la sortida de metro del carrer Aiguablava? Creus necessari posar-hi un ascensor?

Millorar l'accessibilitat interior col·locant rampes accessibles i alliberar els accessos de l'eix central per a vehicles de serveis i urgències.

- Potenciar la col·locació de rampes allà on sigui possible per tal d'ampliar els itineraris per a vianants sense barreres arquitectòniques.
- Col·locar baranes a totes les escales i rampes de l'espai públic i substituir les actuals que no garanteixen la seguretat.
- Alliberar els accessos de l'eix central situats al carrer Nou Barris i carrer Maria Zambrano per permetre l'accés de vehicles de serveis i urgències, com Bombers, Parcs i Jardins, etc...
- Tenir en compte la mobilitat obligada del veïnat del barri alhora de potenciar eixos i millorar l'accessibilitat, analitzant les rutes cap al metro i cap als equipaments, etc.

Col·locar un ascensor que acompanyi el nucli d'escales de la sortida de metro del carrer Aiguablava.

- Col·locar un ascensor al carrer Aiguablava que connecti les dues cotes del mateix carrer, per facilitar la pujada i baixada a la gent gran, ja que els serveis estan a la zona sud del barri.

Han sorgit dues propostes diferents per ubicar l'ascensor:

- Al mateix punt on actualment existeixen les escales mecàniques, al costat de la sortida del metro.
- A l'alçada del carrer Aiguablava 21, entre dos blocs i aprofitant un espai d'accés a l'àmbit.

Quines problemàtiques d'accés a les finques detectes, i què creus que caldria fer per potenciar els itineraris interns que van en sentit longitudinal i transversal?

Facilitar l'accés a les finques evitant les barreres arquitectòniques i revisar les soleres dels blocs d'habitatges.

- Revisar la part inferior dels blocs d'habitatges, ja que algunes d'elles estan en molt mal estat.
- Facilitar l'accés a les finques evitant les barreres arquitectòniques, tal i com es planteja a la proposta, i intentar aconseguir-ho al 100% de les finques.

Potenciar un eix central que permeti l'accés de vehicles de serveis i un itinerari per a vianants continu.

- Potenciar un eix central que permeti l'accés de vehicles de serveis i urgències, com Bombers, Parcs i Jardins, etc...
- Posar senyalística a l'espai públic interior indicant les destinacions dels diversos itineraris.
- Mantenir un espai diàfan i central més gran, semblant al que existeix actualment (on hi ha la pista de bàsquet), ja que actua com a centre social del barri.

En relació a la mobilitat, com caldria situar les places d'aparcament i què es podria millorar en aquest aspecte? Com es podria millorar la mobilitat dels carrers de l'entorn i quines millores s'hi poden fer?

Reordenar algunes bosses d'aparcament i convertir algunes places en zona verda per donar prioritat d'aparcament veïnat de la zona.

- Mantenir l'aparcament en bateria del carrer Portlligat, ja que hi caben més places, i col·locar-lo a la vorera contrària a l'actual (vorera nord).
- Dotar de places de zona verda per al veïnat d'Aiguablava-Portlligat a tots els vials perimetrals de l'àmbit d'actuació.
- Moure la bossa d'aparcament que actualment està a la meitat del carrer Maria Zambrano i reubicar-la al costat de la comissaria, tal i com s'indica al plànol.
- Investigar la possibilitat d'utilitzar el solar que hi ha entre el carrer Maria Zambrano i la comissaria (qualificat d'equipament) per a aparcament.
- Posar aparcament en semi-bateria al carrer d'Aiguablava.
- Es dubta sobre la idoneïtat de treure les bosses d'aparcament existents al carrer Maria Zambrano.

Intervenir als carrers perimetrals per facilitar la mobilitat dels vianants versus la mobilitat rodada.

- Situar bandes dissuasòries per als cotxes en els carrers perimetrals de l'àmbit en qüestió.
- Col·locar semàfors i passos per a vianants en les zones marcades al plànol adjunt.
- Fer més visible el cartell del carrer Portlligat que hi ha a la cantonada entre carrer Nou Barris i carrer Portlligat, tal i com s'indica al plànol.
- Ordenar la rotonda del carrer Nou Barris amb Aiguablava. Caldria posar semàfors i passos de vianants per evitar més accidents.
- Preveure l'afectació a la mobilitat que provocarà l'obertura del Mercadona i del seu aparcament i ordenar-ho, replantejant la cruïlla Aiguablava – Nou Barris ja que és perillosa.

Quin ús es fa actualment a l'espai públic d'aquest àmbit i quins usos creus més convenients per al futur? Quins són els principals col·lectius que utilitzen aquest espai? infants, joves, adults, gent gran...

Tenir en compte que l'espai central de l'àmbit és molt utilitzat però que al mateix temps genera conflictes quan l'ús es dona en horari nocturn.

- Tenir en compte que quan s'utilitza l'espai central a la nit genera molèsties als veïns de l'entorn i caldria gestionar-ho.
- Tenir en compte que en èpoques de bon clima es realitzen sopars de carrer i festes infantils a l'espai central i que és un ús freqüent i que agrada.
- Tenir en compte que la cistella de bàsquet no s'utilitza gaire.
- Senyalitzar els usos permesos i els usos no permesos en els diferents espais.

Preveure usos per a infants i gent gran, que inclogui parcs de jocs, parcs de gimnàstica sènior, petanques i una pèrgola coberta per improvisar festes infantils i trobades veïnals.

- Situar una petanca a la zona verda que hi ha al carrer Portlligat, tocant a l'Ateneu, i fer aquell espai fàcilment accessible.
- Situar un parc infantil degudament senyalitzat i amb les normes d'ús visibles.
- Situar un parc per a gent gran que contingui màquines de gimnàstica i espais de descans.
- Situar una pèrgola però que sigui coberta.
- Crear un espai que generi ombres a la zona central de l'àmbit, ja sigui amb una construcció coberta o amb una cobertura vegetal.
- Treure l'actual pèrgola però buscar algun element per generar ombra en l'espai públic.
- Posar un nom a la plaça central de l'àmbit.

Quines deficiències detectes en la vegetació existent a l'àmbit i quines propostes faries per millorar-la?

Substituir els arbres que rebenten el paviment i augmentar la periodicitat de poda dels arbres, així com plantar espècies noves que generin una combinació de fulla caduca amb fulla perenne.

- Treure aquells arbres que rebenten el paviment amb les seves arrels, alguns d'ells identificats als plànols.
- Talar i podar els arbres marcats als plànols, ja que envaeixen els interiors dels habitatges per la finestra.
- Podar tot l'arbrat en general, més sovint.
- Combinar espècies de fulla perenne i de fulla caduca.
- Canviar les espècies dels arbres que generen una llavor bruta i enganxosa (bola negra petita), ja que genera molta brutícia
- Evitar plantar arbres que provoquen al·lèrgies, com els plàtans, les acàcies o d'altres.

Augmentar el manteniment dels parterres i posar senyalització demanant respecte, així com tenir en compte el futur d'aquells jardins autogestionats actualment.

- Fer el seguiment i augmentar el manteniment del parterre del carrer Portlligat, al costat de l'Ateneu de Nou Barris.
- Mantenir la idea de posar parterres adossats als blocs d'habitatges, tal i com es planteja a la proposta.
- Tenir en compte que actualment existeixen un parell de jardins autogestionats per persones grans, i que caldrà que Parcs i Jardins se'n faci càrrec quan aquestes persones morin.
- Deixar a càrrec de Parcs i jardins el manteniment integral de tots els parterres.
- Plantar vegetació fàcil de mantenir i econòmica.

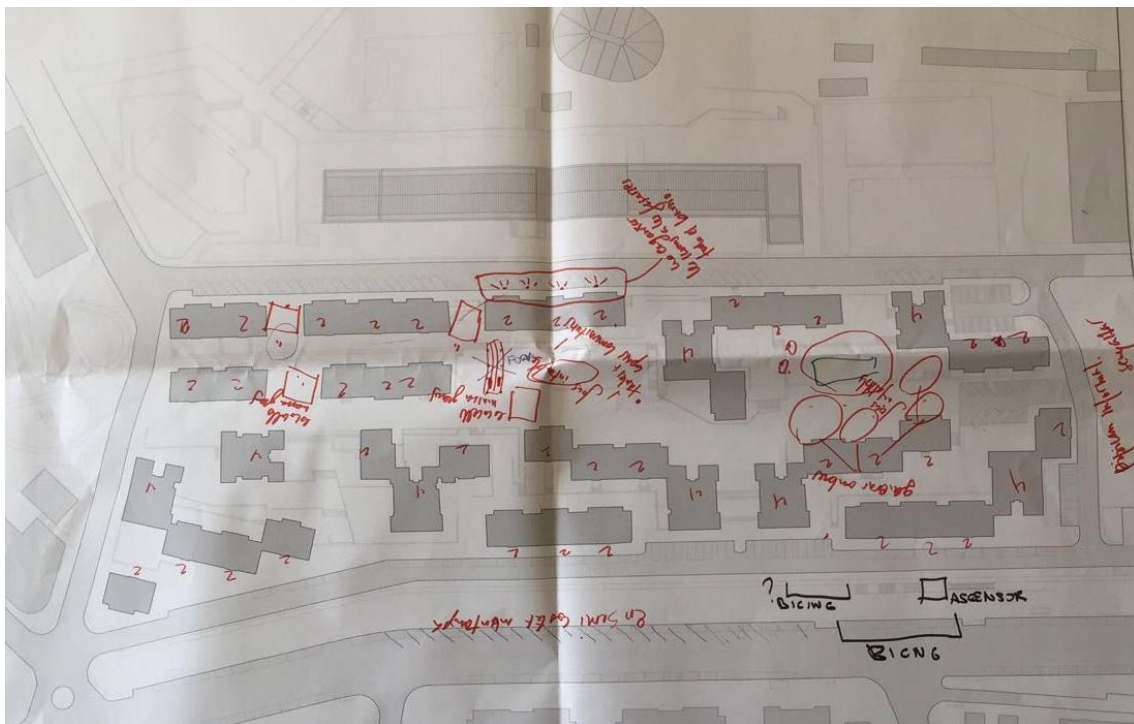
Quines deficiències detectes en la il·luminació i el mobiliari urbà de l'espai públic i quines actuacions proposaries per millorar-ho?

Augmentar i millorar el tipus d'il·luminació de tota la zona, procurant que no sigui tan tènue i que no entri als habitatges.

- Tota la zona està falta d'il·luminació.
- El tipus d'il·luminació actual és massa tènue, massa pobre.
- L'actual enllumenat públic molesta als habitatges, entra a l'interior dels pisos.
- Evitar l'enllumenat a les façanes, separar-lo d'aquestes i enfocar cap al terra.

Situar una font i augmentar el mobiliari a l'espai públic, procurant que aquest no generi una via de conflicte a les nits.

- Posar bancs en tot l'eix central de l'àmbit i allà on hi hagi prou espai per fer-ho.
- Posar una font a l'espai central de l'àmbit, acompanyant els espais de joc.
- Posar mobiliari que promogui i faciliti l'ús comunitari, controlant els usos que finalment s'hi porten a terme.
- Posar més papereres, especialment a les zones d'accés i d'ús més intensiu.

Plànols de treball: proposta amb aportacions

